

АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА МЕЖДУНАРОДНАТА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ

apb@prb.bg
apboffice@prokurori.bg
webpage: prokurori.bg

ДО
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от Управителния съвет на Асоциацията на прокурорите в България

по конституционно дело №7/2025г. на КС

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 08.07.2025г. по к.д. №7/2025г. Конституционният съд /КС/, е допуснал за разглеждане по същество искането на 20-ти касационен състав на Административен съд София-град по КНАХД №1786/2025г. за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл.79 б, ал.2 от ЗАНН създадена с § 35 от Закона за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания (ЗИДЗАНН), обн. ДВ бр. 109 от 22.12.2020 г., в сила от 23.12.2021 г.

Със същото определение Асоциацията на прокурорите в България е поканена да предложи становище в 30-дневен срок от уведомяването, което е сторено с писмо №414 от 08.07.2025г.

По този повод Асоциацията на прокурорите в България изразява следното становище:

По основателността на искането:

По предмета на к.д. №7/2025г. Конституционният съд приемаме искането за основателно. В частност се солидаризираме на първо място с твърдението, че атакуваното законодателно решение не съответства на фундаментални конституционни принципи. Основният закон още в своя Преамбюл, въздига като основна конституционна ценност принципа на правовата държава, възпътен и в нормата по чл.4,ал.1 от КРБ, повеляваща РБ да се управлява според Конституцията и законите на страната.

Според РКС №10/2009г. по к.д.№12/2009г. „всяко законодателно разрешение както от гледна точка на процедура по неговото приемане, така и на

неговото съдържание не бива да влиза в противоречие с принципите и отделните разпоредби на Конституцията“.

По тази причина и с аргумент от чл.26 и чл.28 от ЗНА и чл.71,ал. 4 от ПОДНС, следва проектите за нормативни актове да бъдат мотивирани. Това не е съобразено от Народното събрание с приемането на дискуссионната норма, като в законопроекта довел до възникването ѝ, е посочена единствено целта - ускоряване на събирането на публични държавни вземания, произтичащи от влезли в сила санкционни актове на администрацията, чрез отстъпки за санкционираните лица, в случай че заплатят доброволно наложените им санкции в срока на обжалване. Липсва обосновка по останалите въпроси визирувани в чл.28, ал.2 от ЗНА, вкл. и по това дали промяната ще доведе до постигане на целите, в какви рамки, това ли е най-удачният механизъм и пр.

Резонно е и предложеното разбиране, че настоящата редакция на чл.79 б, ал.2 от ЗАНН противоречи и на нормата на чл.6, ал.2 от КРБ касателно също залегналия в преамбюла на върховния закон принцип на равенството, както и този на справедливостта. В случая от една страна се толерират санкционираните лица с това, че не заплащат наложеното наказание глоба в пълния ѝ размер, но същевременно се ограничават по начин, че да не могат да обжалват наказателното постановление до колкото се приема, че то влиза в сила или се прегражда пътя на висящо съдебно производство образувано по жалба срещу наказателното постановление.

Същевременно в изрично регламентираното правило на чл.64 от ЗАНН не е визирана такава хипотеза на влизане в сила на наказателно постановление, което създава ненужда правна неяснота и несигурност. Разгледано в по-общ план, в редица хипотези законодателят изрично е указвал, че отказът от субективни права е недопустим /не е допустим отказът от право на делба – чл.34,ал.1 от ЗС, отказът от право на издръжка за бъдеще време – чл.88 от СК, отказът от неизтекла погасителна и придобивна давност – чл.113 от ЗЗД и чл.84 от ЗС и др./, а в други хипотези е предвидена специфична форма за този отказ /отказът от право на собственост – чл.100 от ЗС, отказът от наследство – чл.52 от ЗН/. Другояче, нормата на чл.79б,ал. 2 от ЗАНН на практика предлага несвойствен за законодателя начин за отказ от права чрез конклюдентни действия – заплащането на глобата влече като последица влизане в сила на съответното наказателно постановление, съответно липса на възможност за обжалване и от там своеобразен отказ от правото да се обжалва наказателно постановление, преди да е изтекъл предвидения в закона срок за това. Както се сочи в Решение №9/07.12/2023г. по к.д. №4/2023г. „В правовата държава повелята за равно третиране задължава нормотвореца да урежда подобните

случаи по еднакъв начин, а различните – различно, така щото да бъде осигурено юридическото равенство (в този смисъл Решение №4/2021 г.; Решение №11/2010 г.; Решение №10/2022 г.; Решение №1/2005 г.).“ Но дори и да се приеме този подход на законодателна техника особено впечатление прави обстоятелството, че се предвижда наказателното постановление да влиза в сила само в частта относно наложената глоба от датата на плащането. Възниква логично и въпроса до колко въобще със заплащането на глобата нарушителят признава косвено стореното и вината си, съгласявайки се с наложената санкция, при положение, че при наличие на кумулативно наложено наказание актът не влиза в сила по отношение на него и не се препятства възможността да бъде обжалван, и дали не се касае за самоцелно търсене на начин да се повиши събираемостта на вземанията, което би било несправедливо.

Справедливостта е не само нравствен, но и конституционен принцип, а правовата държава не може да бъде такава, ако поддържа норми, които драстично противоречат на основните представи за справедливост.

От изложеното следва извода, че се накърнява и правото на защита по смисъла на чл.56 от КРБ. Оказва се, че за едно и също деяние нарушителят ще е санкциониран и след заплащане на наложеното наказание глоба той няма да разполага с право на защита по съдебен ред /макар и по причина намалена в размер санкция/. Същевременно, при наличие на кумулативно наложени други санкции той ще може да обжалва наказателното постановление и то може да бъде отменено при наличие на нарушения на закона, които обаче в общата хипотеза ще касаят акта, като цяло, т.е. ще се отнасят и до наложеното наказание глоба, но за него акта ще се счита за влязъл в сила. Както се сочи в искането на административния съд Конституционният съд нееднократно се е произнасял, че правото на защита е основно право (Решение № 15 от 1993 г. по к.д. № 17 от 1993 г.; Решение № 1 от 2008 г. по к.д. № 10 от 2007 г.; Решение № 6 от 2010 г. по к.д. № 16 от 2009 г.), респективно не следва да бъде допускано по отношение на едно деяние за една санкция и ограничавано за същото деяние, касателно друга възможна санкция.

Изнесеното релевира противоречие на чл.79б, ал.2 ЗАНН и с чл.120 от Конституцията, а именно правото на гражданите на обжалване пред съд. Утвърденото в практиката на Конституционният съд разбиране (Решение №1 от 1.03.2012 г. по конституционно дело №10/2011г.), че разпоредбите във връзка с административното наказване представляват именно „наказателно обвинение“ по смисъла на чл.6, § 1 КЗПЧОС, води до накърняване и на тази норма, понеже по описания вече начин се ограничава правото на справедлив процес – в едната хипотеза се признава възможността на съдебна защита на нарушителя, а в друга

– не, при положение, че правопораждащият факт – извършеното деяние е идентично и в двата случая. КЗПЧОС има задължителен характер досежно нормата на чл.5,ал.4 от КРБ, което води до извод, че се накърнява правовия ред дори и в наднационален мащаб.

В заключение и по изложените съображения УС на АПБ изразява становището, че искането на XX касационен състав на Административен съд София - град по КНАХД №1786/2025г. за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл.79 б, ал.2 от ЗАНН, създадена с § 35 от Закона за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания (ЗИДЗАНН), обн. ДВ бр. 109 от 22.12.2020 г., в сила от 23.12.2021 г., е основателно.

**Председател на Управителния съвет на
Асоциацията на прокурорите в България**

Елена Калнишова

